

Univerza v Ljubljani – Fakulteta za družbene vede

Študijski program II stopnje: Kulturologija – kulturne in religijske študije

Predmet: Etnične študije in študije Balkana

Profesor: Dr. Mitja Velikonja

Marš iz vašeg grada, ali spontanoooooooo

Spontana reakcija

U haškoj sudnici u maju ove godine, demografski ekspert iz Republike Srpske, Stevo Pašalić¹ je prezentovao svoj stručni izvještaj kojim osporava nalaze demografskog veštaka optužbe Ewa Tabeau. Ona je u svoj ekspertizi obradila etnički sastav raseljenih, ubijenih i nestalih osoba u 20 opština obuhvaćenih optužnicom protiv Miće Stanišića (ratnog ministra unutrašnjih poslova bosanskih Srba) i Stojana Župljanina (načelnika banjalučkog Centra službi bezbednosti i savjetnika predsjednika Martića i Karadžića), koji se terete za zločine nad ne-Srbima počinjene tokom 1992. godine. Stevo Pašalić kao vještak odbrane, osporava njenu objektivnost i tvrdi da su osnovni razlozi iseljavanja civila tokom rata u BiH bile "spontane migracije" zbog straha za porodicu i ekonomskih razloga. Smatra da nije bilo institucije koja je to mogla sprečiti. On pojašnjava da je postojala "doza straha i nesigurnosti" usled pojave paravojnih i ekstremnih grupa, te se dešavalo da veće grupe stanovništva i pre početka sukoba počnu sa iseljavanjem u krajeve u kojima se osećaju sigurnije. To je, po njemu, dovodilo do reakcije "spojenih sudova": kada bi se jedna veća etnička grupa iselila na isti prostor bi se naseljavala druga etnička grupa... Zbog takvih pomeranja, kaže Steva, etničko-demografska slika Bosne i Hercegovine, koja je pre rata bila šarena poput "leopardove kože", postala je znatno manje šarena i došlo je do etničke homogenizacije, odnosno koncentrisanja stanovništva po etničkoj pripadnosti...²

Kako čovjek da shvati i prokomentariše ovo? Šta da kaže klincima koji su se rodili u drugoj polovini 80-tih i 90-tih? Šta da kaže svom komšiji i prijatelju? Šta da kaže Stevi? Za sve nas koji smo svjedočili ovom ratu Stevino „vještačenje u korist odbrane“ djeluje šokantno. Čuj, spontane migracije??? Mogu da razumijem Stanišića i Župljanina, svako ima pravo na odbranu i oni se grčevito trude da spasu svoju kožu, ali Steva je u njihovoj odbrani otišao ne jedan već pet koraka unaprijed. Njegove tvrdnje su vrhunac nacionalističkog licemjerstva (1. korak) i „spokojne“ amnezije (2. korak). Istovremeno, ovo je školski primjer pljuvanja po struci (3. korak) i zloupotrebe jedne naučne discipline (4. korak). A ovakvim relativizmom i cinizmom su se branili i nacisti u Njemačkoj, pa ne čudi da Stevina i slične interpretacije dešavanja u Bosni i Hercegovini u proljeće 1992. odišu fašizmom (5. korak). Zanimljivo je da je nürnbergski tužilac ispred Vlade SAD-a Robert Jackson u svom uvodnom obraćanju Sudskom vijeću istakao jedan sličan cinični dokument koji razotkriva pokušaj prebacivanja odgovornosti za početak pogroma na teren netrpeljivosti između Jevreja i ne-Jevreja odakle bi „sve trebalo početi“. Dokument o kojem je riječ je izvještaj vođe SS brigade Dr. Stahlecker-a, Himmler-u, koji jasno opisuje kako su se korištenjem „pouzdatih domaćih ljudi“ provodile akcije zastrašivanja koje su trebale svjedočiti svijetu o netrpeljivosti „domaćih građana“ prema Jevrejima i o početku spontanog građanskog procesa „samo-čišćenje“ od Jevreja, a sa čim zvanične njemačke ili okupacione institucije, tobož nisu imale ništa. Još zanimljivije je da Dr. Stahlecker u tom izvještaju ističe da je bilo prilično teško skoro nemoguće proizvesti ove akcije „samo-čišćenja“ koje bi dovele do masivnijeg pogroma Jevreja i da je sve „išlo lakše“ kada su se u ovo uključile i njemačke ili okupacione vojne vlasti.³

¹ Porijeklom iz Vožuća kod Zavidovića, trenutno živi i radi u Banjoj Luci, redovni je profesor Univerziteta u Istočnom Sarajevu, predsjednik je Centra za populaciona i društvena istraživanja RS, član je Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete BiH, itd.

² Ostatak možete pročitati na sajtu: [http://www.sense-agency.com/tribunal_\(mksj\)/quotsspontane-migracijequot-bosanskih-civila.25.html?cat_id=1&news_id=12770](http://www.sense-agency.com/tribunal_(mksj)/quotsspontane-migracijequot-bosanskih-civila.25.html?cat_id=1&news_id=12770)

³ "Second Day, Wednesday, 11/21/1945, Part 04", in Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal. Volume II. Proceedings: 11/14/1945-11/30/1945. [Official text in the English language.] Nuremberg: IMT, 1947. pp. 98-102., dostupno na linku: <http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/nuremberg/Jackson.html>

I šta ćemo sada? Otkud Stevina ekspertiza u „ovom arijevskom društvu“? Samo na dvije Stevine rečenice mogao bi se napisati omanji doktorat, testirati Hegelov determinisani razvojni put nacije i Frojdova psiho-analiza podsvejsnog i Mazinijeva ideja „jedan narod jedna država“. Ipak, mogao bi reći da Stevina „ekspertiza“ onako kako je on benigno, „lepršavo“ i „jestivo“ razlaže najviše korespondira sa Push & Pull teorijom migracija (koja je by the way odavno mrtva). U svijetlu ove teorije, a obzirom da Steva „brani“ od odgovornosti srpske nacionalističke vlastodržce 1991-1995, Stevine riječi bi se mogle protumačiti na sljedeći način: „*Dragi moji, eto ne-Srbi su se u svakoj „leopardovoj fleki“ u kojoj su bili manje zastupljeni od SRBA, malo uspaničarili. Malčice su krizirali sa lovom i malo su se prepali naoružanih patriot boys-a koji su kružili po tim „flekama“ noseći ambleme sa nekim ptičicama, ostacima jela i escajgom na crnim šubarama. I to je bio PUSH. A onda je u svakoj toj „srpskoj fleki“ počela spontano nastajati Republika srpskog naroda BiH (originalna ideja), pa zatim Srpska Republika BiH (proljeće 1992.) i na kraju Republika Srpska (kraj 1992.). Baš tada su ne-Srbima iz Srpske Republike BiH (kasnije Republike Srpske) u snove počele dolaziti slike izobilja i ekonomske sigurnosti koje ih čeka u selima i gradovima BiH iz kojih su potekli ili u Hrvatskoj, Sloveniji, Švedskoj, itd. I to je bio PULL. Uspaničarene ne-Srbe nije mogao smiriti ni Glas, kasnije Glas Srpski, ni umilni mirotvorački glasovi predsjednika bosanskih Srba Karadžića i srpskog vojvode Šešelja, emitovani iz srpskih prestonica ili sa Srpske Radio Televizije sa sjedištem na Trgu srpskih vladara. Niti su jadni SDS-ovci, srpska policija i armada vojske Republike Srpske mogli išta da učine da se ne-Srbi neobaziru na PUSH i zaborave PULL. Svi su bili nemoćni da umire i zaštite ne-Srbe od njihovih radikalizovanih komšija Srba, ali je najnemoćnija upravo bila vojska Srpske Republike, čija je ukupna vojna efektivna (suma tenkova, aviona, topova, drugog naoružanja i ljudstva) samo na području Banje Luke i Bosanske Krajina 1992. godine bila ravna današnjoj Slovačkoj armiji. Ne-Srbi su, tako, sami sebe izgnali, a SRBI su se samo-očistili, bez da su srpske vlasti ikoga tjerale, proganjale i ubijale. Svi su oni otišli spontano, a onda su srpske vlasti morale spontano donijeti zakon o napuštenoj imovini i omogućiti „samo-očišćenim“ SRBIMA da spontano otimaju i koriste tuđu imovinu i da konačno budu sponatni i svoji na svome. Na kraju ove balade, nakon što su svi ne-Srbi sponatno napustili 72% teritorije BiH, iz svih onih srpskih fleka „leopardove kože“, spontano „se homogenizirala“ Republika Srpska u kojoj je trećina „samo-očišćenih“ građana i političara SRBA spontano dobila dvije trećine bivše SR BiH i tuđe i zajedničke imovine, a onda je su se u ime mira odrekli jednog dijela i zadržali samo polovinu. Kraj. Eto mislim da sam ovdje bio i kraći i jasniji od Steve, ali eto Steva je dobio posao. Svojevremeno je magistar Steva dobio još jedan posao. Crtao je „homogenizirajuće fleke“ i prodavao ih kao „Karte srpskih zemalja“. Gledajući ovu kartu ne čudi otkud sad Stevi takva PUSH-PULL vizija „događanja naroda“ u kojem „last man standing“ odnosi sve, a narodi push-e & pull-e. O tome drugom prilikom, a ovu kartografsku bizarnosti magistra Steve ipak pogledajte.*

Znam da je uz zajebanciju lakše preživjeti, ali dosta je bilo i zajebancije i teoretisanja! Kartografske i demografske bizarnosti magistra/doktora Pašalića su bruka i sramota za svakog normalnog čovijeka, Srbina, Srpkinju, poštenog Krajišnika, Bosanca i Hercegovca, svakoga koje makar i dva dana proživio bilo gdje i bilo kako u Bosni i Hercegovini između 1992. i 1995. godine. To je bruka i za svakoga ko se zove demografom. Pašalićeva ekspertiza u Hagu nije samo primjer nacionalističkog šovinizma, već čisti naučni fašizam. Ovom svojom izjavom Pašalić je potvrdio da je nečovijek, da je apologeta etničkog čišćenja i branitelj fašističkih akcija, propisa i zamisli koje su tada srpski vlastodršci provodili na teritoriji Republike Srpske. Pitate se zašto fašističkih akcija i zamisli? E pa poslušajte.

Istine radi, ja, ovdje i sada, lično svjedočim i svojeručno potpisujem da u mom gradu Banjoj Luci nije bilo ništa spontano u istjeravanju ne-Srba. Ničeg sponatnog nije bilo u švercu oružja iz skladišta JNA i u naoružavanju bosanskih Srba koje je vrhuška banjolučkog i paljanskog SDS-a (srpske demokratske stranke) uz pomoć i uz kontrolu Župljanina, oba Stanišića i srpskih kriminalaca provodila još od septembra 1991. Nije bilo spontanosti ni u razoružavanju ne-Srba kojima je JNA kroz sistem teritorijalne odbrane podijelila lično oružje, niti u preuzimanju kompletne efektivne banjolučkog korpusa JNA od strane SDS-a u martu i aprilu 1992. godine. Nije bilo spontanosti ni u banjolučkom puču prvih dana aprila 1992., kada je svu vlast u Banjoj Luci i okolici, nasiljem-zatvaranjem-ubistvima, preuzeo SDS uz pomoć kriminalaca, otpuštenih zatvorenika, sos-a (srpskih odbrambenih snaga) i crvenih beretki iz Knina. E od toga aprila 1992. godine, kada su se fašistima poslagale sve kockice, počinje masovni teror i progon ne-Srba iz Banje Luke. Progon mojih komšija, prijatelja, kumova, drugara iz škole, iz kluba, njihvog istjerivanja iz moje-njihove Banje Luke. Od toga aprila 1992. do novembra 1995. godine, svi ne-Srbi u Banjoj Luci i okolici su postali nezaštićeni građani drugog reda, pogodni za torturu. Moje sugrađane ne-Srbe je svako mogao nekažnjeno pljačkati, premlaćivati, istjeravati iz stanova, zatvarati u logore i ubijati. Gradom su krstarili crveni, plavi i maskirno obojeni kombiji sos-a, MUP-a i vojne policije, hvatali su „sumnjive“, trpali ih u kombije i premlaćivali bejzbojkama i kundacima. Zašto?, Zato što imali "pogrešno" ime, bili pogrešne vjere ili narodnosti. Na kraju šihte su kantama vode ispirali krv iz kombija i pripremali ga za sljedeći pir. Upadali su u kafane i kuće, pljačkali, hapsili, premlaćivali do smrti. Odvođeni su i zatvarani politički aktivni bošnjaci i hrvati. Ljudi su istjeravani iz svojih stanova, kuća i lokala, ko se usprotivio, nastradao je. Prvi na meti su bili bogatiji i viđeniji banjolučani. Gradski momci nesrpske nacionalnosti koji se nisu dobro krili ili pobjegli iz BL, odvođeni su u sup, logor na Manjači ili na radnu obavezu, često uz salve batina i ponižavanja. U logoru na Manjači su organizovali vježbe u kojima su simulirali postupanje straže u slučaju bjekstva. "Simulacije" su se završavale stvarnim premlaćivanjima pa i ubistvima. ---- Šta je? Ne vjerujete? Niste dovoljno ubjeđeni da je ovo što opisujem fašizam?

Istovremeno sa formalnim terorom novoformiranih institucija Republike Srpske, horde ostrašćenih, nerijetko i naoružanih, srpskih mladića sa Lauša, terorizovali su omladinu po čitavom gradu. Zalazili su po kvartovima grada u kojima je živjelo više Muslimana/Bošnjaka nego drugdje, tražili su znak da nisi Srbin ili da nisi dovoljno dobar Srbin, i kada bi ga našli gazili bi te od batina dok se ne umore. A šta je bio znak? Nesrpsko ime, duga kosa, pankerski izgled. Tjerali su momke da se skidaju i dokazuju da nisu osunećeni, tjerali su ljude da se prekrste, a kada ovi to nisu znali ili nisu htjeli dobijali su batine. Dobijao si batine i zato što si Nedžad, i zato što si čupavac ili panker, i zato što si komunjara, i zato što si Mario i zato što nisi ispravan Srbin. Noću su gradom slobodno operisale ekipe kriminalaca, koji su na kraju dana svoje alužbene uniforme i oznake mijenjali sa fantomkom i civilnom odjećom i kretali u noćne pljačke. Takvima je dnevni plijen pljačke pod oznakom sos-a, mupa-a ili vojne policije, bio isuviše mali, manji nego što su im obećali. Pa su noću pljačkali, silovali i ubijali po nesrpskim prigradskim naseljima, Vrbanji, Šargovcu, itd, ali i po centru grada. Za te 3 godine ubijeno je najmanje 100 građana Banje Luke, civila samo zato što su bili ne-Srbi, što su bili bogatiji ne-Srbi, što su se od ranije zamjerali novom vlastodržcu, što su bili na spisku za bio-političku neutralizaciju iz grada (sjetite se porodice Čiviljak, Ivica Beneša itd, spisak je poduži, a za mnoge od njih ni danas se ne zna gdje su im tijela). ---- Još imate nedoumica da li je ovo što opisujem fašizam?

Banja Luka je za ne-Srbe bila jedan veliki logor u kojem si bio kako tako siguran samo ako ne izlaziš iz kuće. Moje komšije su se danima znale kriti iza ormara, prezimena na vratima stanova su preko noći nestala, a svaki novi dan je bila nova sreća ili nesreća. Ko je dao i najmanji povod, bio je u opasnosti. Strašno je bilo i samo sjediti u kući i strepiti za sebe i svoje. Ugledni banjolučani, radnici, intelektualci su bili primorani da u sklopu radne obaveze skupljaju smeće, kopaju rovove i služe u novoformiranim institucijama RS. Da bi zaštitili svoju familiju i imovinu, neki su pristajali na totalnu promjenu identiteta - na odlazak na ratište, na promjenu imena u „srpsko ime“, pa čak i na „dobrovoljno“ (Steva bi ovdje rekao spontano) prekrštavanje u pravoslavnu vjeru. A i pored toga su gubili posao i bili u podređenom položaju i stalnoj opasnosti. A gradom i sudbinama hiljada ljudi su gospodarili SDS, mup, sos i srpske patriote i kriminalci. Isti ti rodoljubni mup-ovci, db-ovci, SDS-ovci koji su kreirali ovu politiku i atmosferu progona u gradu, profitirali su prodajući slobodu ne-Srbima. Uzimali su im novac kako bi ih prebacili na sigurno (u Hrvatsku, Travnik ili Beograd). Cijena slobode bila je oko 12000 DM za jednu četvoročlanu porodicu. ---- Želite li još, ima toga na pretek.

Zahvaljujući nekim časnim inspektorima većina ubistava iz tog trogodišnjeg perioda su dobro zabilježena. Ali sve je ostalo samo na tome. Srpski patrioti koji su ubijali, pljačkali, premlačivali i terorizovali građane Banje Luke niko nije zatvarao, procesuirao niti osuđivao. Te osude nije bilo ni od zvaničnika, vlasti, SDS-a. Mogao si čuti uglavnom samo cinične i tragične Brđaninove TV pošalice (kao ona da porodice mješovitih brakova ne trebaju ove jeseni kiseliti kupus, jer ga neće stići pojesti), fašističke izjave Guge Lazarevića⁴ u duhu jedan narod jedna država (kao i ona da se djeca iz mješovitih brakova moraju opredijeliti za jedne ili druge) i debilne polujavne konstatacije Nikole Guzijana o nužnosti razmjene naroda između gradova u BiH (u fazonu Srbe iz Zenice u Banju Luku, a iz Banje Luke u Zenicu). Mogao si od vatrenih SDS-ovaca, Župljanina i policije čuti i monstruoza i relativistička opravdavanja zločina u fazonu "jebi ga rat je svugdje" ili "tako su i oni nas '41." ili "sami su to tražili" ili „tako oni rade i sa Srbima u Sarajevu“, itd. SDS i lojalni profesori su po banjolučkim školama popisivali djecu isključivo po nacionalnoj osnovi. Morao si se momentalno opredijeliti ko si i šta si, onako kako je to čika Gugo objašnjavao na radiju. To „spontano“ deklarisanje ti je određivalo sudbinu u mjesecima i godinama koje su dolazili, a da to nisi ni znao. Elem, bila je to jasna poruka svim ne-Srbima, odmah u aprilu 1992.: "bježite ili ...". Ali i svima koji su se htjeli okoristiti njihovim položajem i nesrećom: "navalite, sve je sada naše". Kako tada, tako i sada, samo umjesto Brđanina koji robija za ratni zločin, sada fašističke pošalice zbija Dodik, umjesto Guge koji je sada član Akademije nauka i umjetnosti RS sada se glasa naš dobri Prof. dr. Stevica, ali i Dr. Nenad Stevandić, ratni krijumčar, jedan od zapovjednika sos-a i ratna perjanica omladine SDS kojem izgleda upotrebna vrijednost neće opasti dok god postoji RS⁵. Neki novi-stari klinci koji se još uvijek pale na F-dur. Sada se umjesto poruke „bježite ili ...“ šalju poruke „ne vraćajte se ili ...“, umjesto „navalite sad je sve naše“, ide poruka „stanite, dok je ovo čudo 'naše', sve će biti moje“. ---- Je li vam ovo dovoljno?

I šta kaže Stevo: spontana migracija. Vrhunac cinizma, amnezije i licemjerja, koji bi i sam Gering nagradio aplauzom, kao što i jeste aplaudirao u Nirnbergu. Šta je tu bilo spontano. Ja sam svjedok da nije. Imao sam tada 16, 17, 18 godina, gledao sam mnoge stvari vlastitim očima, slušao sam radio, gledao TV

⁴ Izvod iz knjige „Banja Luka – vrijeme nestajanja“ autora Amira Osmančevića: „Vlastodršci su znali da Lazarević uživa veliki ugled u gradu pa je njegovo gorljivo istupanje za račun Karadžića imalo svoju funkciju. Sin posljednjeg bana Vrbaske banovine, Tode Lazarevića, ... Masa kojoj se Lazarević obraća s govornice ne razumije njegove akademske elaboracije pa obično biva ispraćen mlakim aplauzom. - Šta ovaj stari sere - komentar je srpske publike. Bio sam redovan gost na svim četničkim mitinzima i uglavnom sam se uvlačio u masu. Zanimali su me komentari "nebeskog naroda", njihove reakcije na ono što se čuje sa govornice. Predrag Lazarević - Gugo bio je spreman i na poniženje. Budući da je godinama nosio beretku - po kojoj je bio prepoznatljiv - na jednom mitingu se pojavio s beretkom i započeo je govor u ugroženom srpstvu, neprijateljima srpstva, itd. Iz mase se čulo: - Skini tursku kapu, Srbine, pa onda pričaj! Lazarević je jedan tren razmišljao a onda je ponizno skinuo beretku. I taman kad je odlučio da nastavi govor iz redova koji su stajali do pozornice začu se skandiranje: - Če-lo! Če-lo! Scena zaista za pamćenje. Prepotentni paun Lazarević, šokiran takvim istupom njegovih slušatelja, na brzinu završava govor i odlazi s pozornice. I Bošnjaci-muslimani uskoro su se našli na meti Lazarevićevih mitingaških govora. Znao je on vrlo dobro da su upravo ugledni Bošnjaci za vrijeme Drugog svjetskog rata pisali peticije Anti Paveliću u kojima su protestirali zbog protjerivanja Srba iz Banjaluke. Ali, o tome je čutao. Lazarević je naglo zaboravio da je upravo Bošnjak, Džinić-beg, čuvao neke njemu drage stvari sve do njegovog povratka u Banjaluku, odakle je bio pobjegao pred ustaškim terorom. Sve je odjednom zaboravljeno i Predrag Lazarević-Gugo se uključuje u progone Bošnjaka iz Banjaluke. Živeći u četverokutu između nervno oboljele žene, srpske književnosti, ljubavi spram jedne Hrvatice i kćerkinje veze sa jednim Bošnjakom-muslimanom. Lazarević je zapravo dezorijentirano uletio u politiku. Karadžić je iskoristio njegov ugled i potpuno ga kompromitirao. A nebeski narod je vikao: - Če-lo! Če-lo!

⁵ Ironiji nikada kraja, sada je Stevandić SDS-ov poslanik u Narodnoj skupštini RS i predsjednik je skupštinskog odbora za bezbjednost.

(kada je bilo struje), čitao članke u Glasu, gledao kako drugari iz Gimnazije odlaze, itd, itd. I gdje smo skoro 20 godina poslije početka kataklizme?

Nigdje. Protjerano je najmanje 35% ili oko 65000 građana prijeratne Banje Luke. Ubijeno je i nestalo preko 100 građana ne-Srba, što u gradu, što na radnoj obavezi, što na Manjači. Zaludo je glavu izgubilo na hiljade banjolučkih Srba po ratištima Karađićeve republike, misleći da gradi nešto dobro, nešto pravedno. A sada vrhuška RS i njeni demografi, poslanici i akademici zarađujući na Karađićevom i Mladićevom amanetu, slavodobitno se pozivajući na dejton i slaveći početak kataklizme kao dan RS ili dan skupštine RS ili krsnu slavu RS ili dan MUP-a RS, itd. U čisto fašističkom maniru, idu i korak dalje i pokušavaju da relativizuju, istorijski i naučno opravdaju nešto što se ne da ni relativizovati ni opravdati – ratne progone, pljačke i ubistva. U odbranu ratnog fašizma sada grčevito staju kvazi-patrioti, aktualni političari, kvazi-intelektualci, srpski tajkuni, aktualni foteljaši, ali i oni koji su najviše najebali, borci, tj. njihovi „legitimni“ predstavnici. A magistar Steva je izgleda njihov režimski kartograf i demograf. Svi su oni svjesni činjenice da se time istovremeno brane, opravdavaju i osiguravaju doslovno krvavo stečena bogatstva, stečene nekretnine i političke pozicije ratnih i poratnih profitera, kriminalca, političara, krijumčara oružjem i drogom i zločinaca. Svi ovi, stari i novi srpski tvrdolinijaši godinama pažljivo održavaju svako svoje pozicije u neverending političkim i poslovnim dilovima sa aktuelnom vlašću u Republici Srpskoj. Štiteći jedni druge i tražeći način da izbjegnu krivično gonjenje i osudu, da dođu ili ne odu sa vlasti ili da ne izgube uticaj na vlast u RS/BiH, ali i tražeći načina da ne dođe do raspada i nestanka Republike Srpske. Ukoliko uspiju sigurni su, ako omanu bar na jednom zadatku, idu na sud, idu u Hag, idu sa vlasti i iz fotelja, bježe iz zemlje, oduzima im se nelegalno stečena imovina, sve se raspada. Zato možda postoji grčevita borba za svaki srpski glas, za svaki isprani srpski mozak, za svaki novi srpski mit i paralažu? Zato možda i postoji grčevita borba da institucije BiH ne funkcionišu, da nemamo BH vladu i da smo onoliko daleko od EU koliko je Republika Srpska uber alles?

Naravno, ovu debilnu i nehumanu priču o „spontanoj“, „prirodnoj“ i pravednoj Republici Srpskoj vrhuška RS sada pokušava prodati masi još uvijek ostrašćenih Srba, američkim kongresmenima, svjetskim medijima i sudijama u Hagu. I znate šta? Oni to zaista mogu prodati američkom kongresmenu, jer njega boli neka stvar i za Banjom Lukom i za RS i za BiH. Neće živjeti ovdje ni on ni njegova familija. Ovu patriotsku baladu i estetiku oni mogu prodavati i onima koji žive na stečevinama ratne i poratne pljačke i kriminala i korupcije. Ono što je poražavajuće je da oni ove šupljake mogu i zaista prodaju građanima, raji, ubogoj svjetini koja još uvijek živi od nacionalizma, strahuje od „Turaka“ i „Ustaša“ pred vratima i priželjkuje još jedan rat. Da li su stari/novi građani Banje Luke previše daleko od katarze? I da li se od oslobađajuće istine i katarze udaljavaju onoliko brzo, koliko ih brzo njihovi vlastodršci primiču novom konfliktu? Ko zna, u Bosni za rat lako nađe suprotna strana.

Post scriptum: izvodi iz mail-a koji mi je poslao moj školski drug (koji je sa familijom napustio Banju Luku 1993.) kao reakciju na ovaj ali kraći tekst kojeg sam objavio na svom FB wall-u 01.11.2011. godine:

„Majstore, pozdrav. Jutros rano, pročitao sam ovaj tvoj post o migracijama i cijeli dan razmišljam o tome da ti moram napisati par riječi, povjeriti se, kako sam se ja ponašao u vremenu i događanjima tih godina...“

... Želio sam ti reći da sam ja, to cijelo vrijeme, do trenutka kad mi je saopšteno da mjenjamo kuću Banjaluka-XXXXX živio "sebično" (u svom malom svijetu, na nekakav način razmišljanja, kao iz filma - La vita è bella). Oči sam otvorio kasnije, nakon nekog vremena..., ne iz želje, nego iz potrebe komparacije življenja Tamo i Tu. Opet sam shvatio da živim kao Benigni..., odlučih se potpuno drugačije postaviti u svom mikro-svijetu, i dalje ravnodušan na politiku i potpuno predan familiji, frendovima i poslu...

... Iz mojih usta, se o Ljudima u Banjaluci nije čula riječ pokude ne zato što sam benigan, ne zato što sam ispran i bez korijenja, nego zato što sam ja shvatio da riječ osude ne smije doći od mene, zbog Tebe i ljudi kakav si TI (PRAVEDNO OKO, SVIJEĆA I PERO). O Banjaluci i njenim ljudima se iz mojih usta nije čula niti

Srđan Šušnica, LL.B.

№: 21110585@fdv-uni.lj.si

+387 65 907 888; +386 30 249 469

susnicas@teol.net

Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Page 6 of 6

Tuesday, December 20, 2011

jedna LOŠA i danas mi je zbog toga drago. Danas nakon 18 godina i 35 dana je stasao ponosan momak, ja ću ga zvati Srđan.

Čuvaj se prijatelju i hvala ti na onakvom postu.“

Banja Luka, 1991. godina

U Banjoj Luci/Ljubljani, 11.11.2011.godine

Srđan Šušnica